

ISSN 2353-9569

Edu-wsparcie

czasopismo elektroniczne

Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie

Biblioteka Pedagogiczna
w Ciechanowie

Nr 8

Ciechanów 2017

Redakcja:

Grażyna Brzezińska
Bożena Lewandowska
Monika Biedrzycka-Gładka

e-mail: biuletyn.bpciechanow@gmail.com

tel. 23 672 33 77 w. 25

BIBLIOTEKA PEDAGOGICZNA W CIECHANOWIE

ul. 17 Stycznia 49

06-400 Ciechanów

tel. 23 672 33 77

<http://www.bpciechanow.edu.pl/>

bpciechanow@gmail.com

SPIS TREŚCI

ZASADY PUBLIKACJI	1
OD REDAKCJI	2
FELIETONY	
Grażyna Brzezińska <i>Rozmowy o czytaniu (8). Dwa aspekty nieczytania</i>	3
Z WARSZTATU NAUCZYCIELA	
Bożena Lewandowska <i>Polona TYPO</i>	5
Jolanta Nagiel <i>Czytanie wrazeniowe. Innowacyjny model czytania dzieciom tekstów literackich</i>	10
Bożena Lewandowska <i>Animowane fotostory w Slidely</i>	15
Małgorzata Komor <i>Teatrzyk cieni - kreatywny sposób wspomagania czytelnictwa</i>	17
WARTO WIEDZIEĆ	
Monika Biedrzycka-Gładka <i>Doradztwo zawodowe w szkole</i>	21
Anna Grudziecka <i>Model opiekuna-wychowawcy internatu dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie</i>	25
Agnieszka Kołodziejska <i>Co czyha w sieci? czyli nowe, niebezpieczne zjawiska w Internecie</i>	31
Anna Mieszkowska <i>Bezpieczne korzystanie z mediów społecznościowych</i>	34
Mirosława Ostrowska <i>Edukacja włączająca jako kierunek polityki oświatowej w roku szkolnym 2017/2018</i>	40
ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE	
Mirosława Ostrowska <i>Bezpieczeństwo w Internecie</i>	43
WARTO PRZECZYTAĆ	46
WSPIERAJ SWOJĄ BIBLIOTEKĘ	49
NOTY O AUTORACH	50

ZASADY PUBLIKACJI

- Czasopismo elektroniczne BP w Ciechanowie jest półrocznikiem, który ukazuje się na przełomie maja/czerwca oraz listopada/grudnia.
- Materiały do kolejnych numerów można przysyłać najpóźniej na 1 miesiąc przed ukazaniem się czasopisma na adres e-mail: biuletyn.bpciechanow@gmail.com
- Wymagany format dokumentu:
czcionka: Times New Roman, 12 pkt,
odstęp między wierszami: 1,5 pkt,
marginesy normalne: 2,5 cm,
objętość: do 5 stron formatu A- 4.
- Zamieszczanie publikacji wiąże się z nieodpłatnym udostępnieniem tekstów w Internecie.
- Za treść publikacji, naruszanie praw autorskich, itp. odpowiedzialność ponoszą autorzy prac.
- Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonywania korekty w przysłanych tekstach, jednak bez naruszania treści publikacji.
- Do publikacji należy dołączyć informacje o autorze (imię, nazwisko, miejsce pracy, ewentualnie krótka notka biograficzna), adres e-mail. W przypadku chęci otrzymania potwierdzenia zamieszczenia publikacji oraz zaświadczenia o współpracy z biblioteką również adres pocztowy.
- Przesłanie pracy ze swoimi danymi uznaje się za jednoznaczne z podpisaniem zgody na przetwarzanie danych osobowych zgodnie z Ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. nr 133 poz. 883 z późn. zm. oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 50 poz. 580).

OD REDAKCJI

W bieżącym numerze znajdą Państwo ósmy już felieton z cyklu „Rozmowy o czytaniu”, tym razem poświęcony aspektom sprzyjającym rozwijaniu pasji czytelniczych.

Przybliżyliśmy dwa tematy związane z technologią informacyjno-komunikacyjną. Polecamy internetową aplikację Slidely do tworzenia pokazów zdjęć i filmików z podkładem muzycznym oraz atrakcyjnych kolaży, które mogą urozmaicić strony internetowe szkoły czy biblioteki. Prezentujemy projekt Biblioteki Narodowej Polona TYPO - aplikację umożliwiającą tworzenie autorskich napisów za pomocą wyciętych liter z tysięcy publikacji zdigitalizowanych przez Bibliotekę Narodową, które można wykorzystać jako kolaż bądź uzupełnienie prezentacji multimedialnej.

Proponujemy atrakcyjną formę zajęć jaką jest „czytanie wrazeniowe”, wykorzystywane w swojej pracy przez nauczycieli, bibliotekarzy oraz inne osoby mające kontakt z małym dzieckiem.

W rubryce „Warto wiedzieć” artykuł dotyczący doradztwa zawodowego w szkole, polecający szereg materiałów z doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz esej na temat modelu opiekuna-wychowawcy internatu dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie. Poruszamy również tematy związane z kierunkami polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2017/2018. Przedstawiamy zagrożenia związane z korzystaniem z Internetu, zasady bezpiecznego korzystania z mediów społecznościowych oraz ideę edukacji włączającej.

Oprócz tego stałe rubryki: „Warto przeczytać” prezentujące nowości Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie oraz „Zestawienia bibliograficzne” - tym razem zestawienie poświęcone bezpieczeństwu w Internecie.

Zachęcamy kolejne szkoły i biblioteki do promocji swojej oferty na łamach naszego pisma. Zapraszamy do lektury!

Redakcja

Grażyna Brzezińska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Rozmowy o czytaniu (8) Dwa aspekty nieczytania

„Nikt nie czyta, a jeśli czyta – to nie rozumie, a jeśli rozumie – to nie pamięta”

Stanisław Lem

Chciałabym pochylić się nad tym złożonym stwierdzeniem pisarza w kontekście rozwijania kompetencji czytelniczych.

Problem nieczytania tkwi w **biegłości posługiwania się słowem zapisanym**. Badania wskazują, że aż 45 % uczniów ma problemy z czytaniem. Jedna czwarta nie rozumie sensu czytanego tekstu. Co szósty piętnastolatek ma na tyle duże kłopoty z czytaniem, że nie jest przygotowany do dalszej edukacji ani aktywności na rynku pracy. Nauka czytania jest więc jednym z większych wyzwań, z jakim musi zmierzyć się dziecko na początku swojej drogi edukacyjnej. Opanowanie płynnego czytania jest długotrwałym procesem, a umiejętność czytania ze zrozumieniem w dużym stopniu przekłada się na sukcesy szkolne, zawodowe, życiowe. Istotne jest więc właściwe przygotowanie nauczyciela, obrana przez niego metoda nauki, jakość elementarza. Nauczyciele mają do dyspozycji kilka metod: nauka czytania sylabami, metoda literowa, czytanie globalne, czy glottodydaktyka – edukacja doskonaląca mowę, słuch, narządy mowy i ruchu, orientację przestrzenną, a dalej znajomość liter. Kolejny etap to praca nad składaniem i rozumieniem wyrazów, ortografią (u, ó) i ortofonią (podziemie – dzień, marznę – drzewo). Poznawane słowa z kolei muszą się kojarzyć z ich znaczeniem. Istotne staje się stopniowe wprowadzanie trudności językowych i treściowych. Powolne „dukanie” liter sprawia, że nie rozumie się treści. Traci się sens tekstu, praca nad nim staje się męcząca. W rezultacie nie może być mowy o przyjemności czytania, a tym bardziej zapamiętywaniu – uczeniu się.

Drugim aspektem sprzyjającym rozwijaniu pasji czytelniczych jest **właściwie dobrana literatura**. Najchętniej wybierana jest współczesna, rozbudzająca emocje, odwołująca się do wyobraźni i odmienności doświadczeń. Biblioteki, szkoły, placówki kultury organizują dziesiątki akcji rozwijających zainteresowania czytelnicze, zachęcające do czytania,

FELIETONY

podpowiadające co i jak czytać. Kształtują postawy uważnych krytycznych odbiorców literatury i chętnych uczestników różnych imprez i konkursów czytelniczych. Młodzież chętnie przystępuje do recenzowania przeczytanych książek. Mądrze i kreatywnie wyjaśnia w nich swoje wybory czytelnicze, wyraża zachwyt nad nowymi miejscami i światami, których by w inny sposób nie poznała.

Tymczasem nowy kanon lektur szkolnych to książki archaiczne i naiwne. Utrwalające XIX-wieczne zachowania moralne i postawy patriotyczne, prezentujące wzniosłe monologi wewnętrzne, opisy przyrody czy charakterystyki bohaterów.

W moim przekonaniu lista lektur to tylko narzędzie. Prawdziwym celem jest czytanie. Wychowanie nawyku czytania i rozmawiania o książkach. Właśnie dlatego szkoła potrzebuje współczesnej literatury. Książek, w których dzieci mogłyby rozpoznać swój świat, własne problemy, zobaczyć znajomą scenerię i rekwizyty, utożsamiać się z bohaterami i ich doświadczeniami.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Bożena Lewandowska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Polona TYPO

POLONA TYPO to projekt Biblioteki Narodowej i jednocześnie świetna aplikacja przygotowana przez studio Huncwot, której celem jest promocja zbiorów biblioteki cyfrowej Polona.

Stworzenie własnego napisu za pomocą wyciętych liter z tysięcy publikacji zdigitalizowanych przez Bibliotekę Narodową, dostępnych w portalu Polona.pl (<https://polona.pl/>) jest intuicyjne i bardzo proste.

Po kliknięciu przycisku „**Stwórz swoje Typo**” wpisujemy dowolny tekst (do 35 znaków).

↓ TWÓJ TEKST:

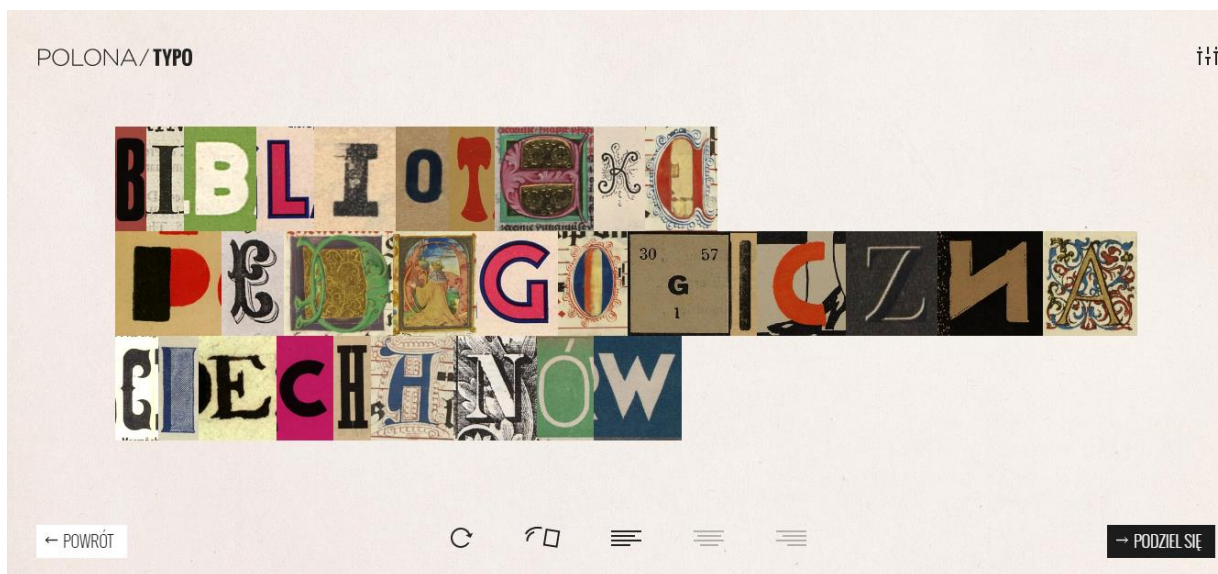
**BIBLIOTEKA
PEDAGOGICZNA
CIECHANÓW**

ZOSTAŁO ZNAKÓW: 2

→ STWÓRZ SWOJE TYPO

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Wpisać możemy hasło, nazwę czy dowolny cytat, które zamienią się w TYPO.

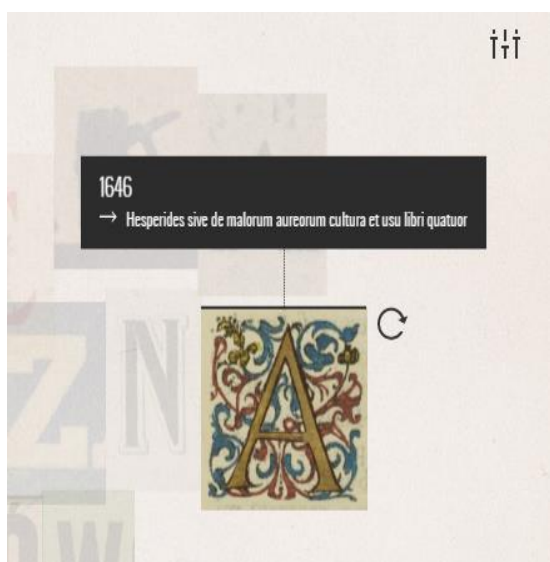
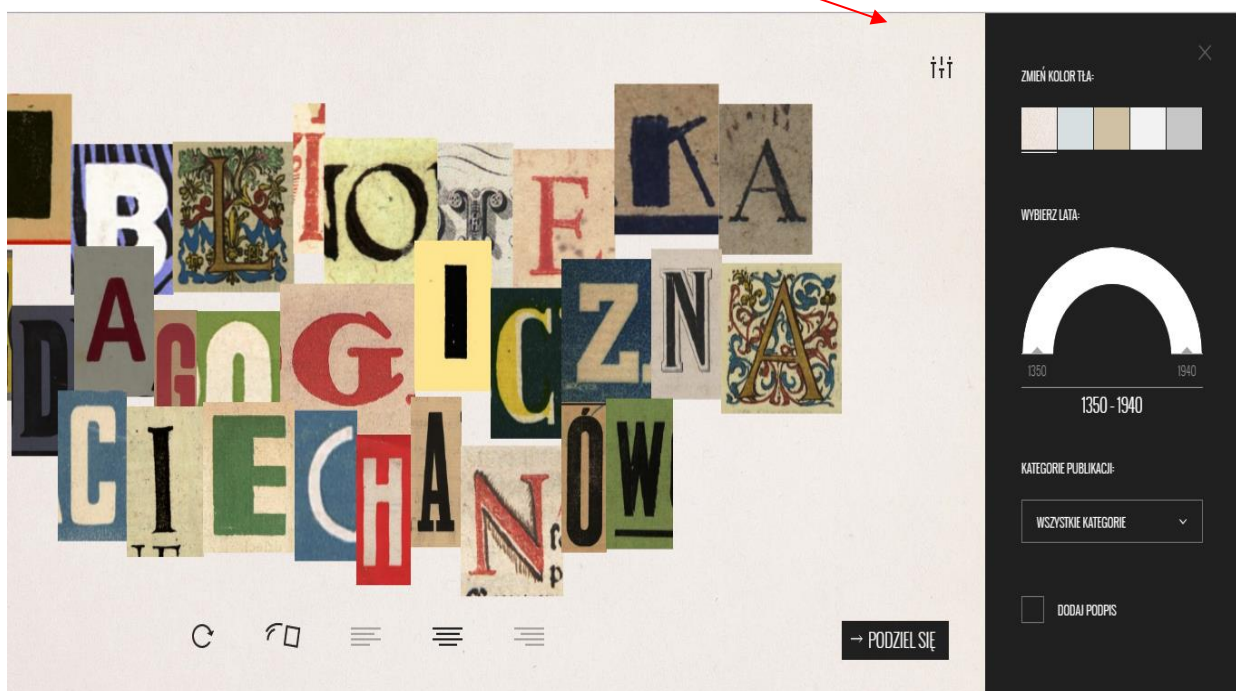
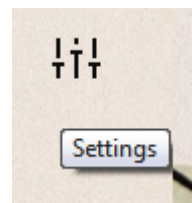
Przyciski znajdujące się pod tekstem przycisków umożliwiają zmianę układu liter.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Aplikacja pozwala również na zmianę koloru tła, wybór lat z dokumentów z których pochodzą litery (1350-1940), wybór kategorii oraz na dodanie podpisu do swojego TYPO (np. autora).

Opcje te będą dostępne po kliknięciu w przycisk

Klikając w każdą z liter w napisie zobaczymy z jakiego źródła pochodzą.

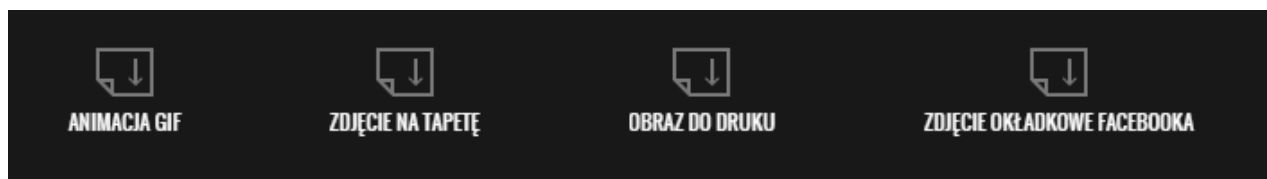
Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

→ PODZIEL SIĘ

Gotowy napis możemy udostępnić za pomocą przycisku , w prawym dolnym rogu strony. Otrzymamy gotowy napis

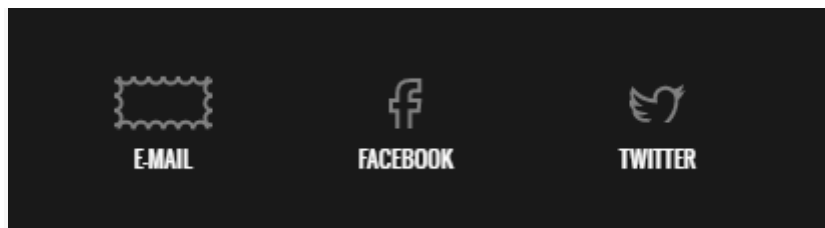

który możemy zapisać jako:

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

podzielić się poprzez:

Gotowe napisy możemy użyć w formie kolażu, jako zdjęcie w tle na fanpage czy uzupełnienie prezentacji multimedialnej.

Polona TYPO to świetna, wciągająca zabawa z typografią.

Zachęcamy do stworzenia własnego **TYPO** na <http://typo.polona.pl/pl/>

Jolanta Nagiel
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Czytanie wrażeńiowe. Innowacyjny model czytania dzieciom tekstów literackich

W czerwcu 2017 roku uczestniczyłam w Konferencji „Dobry przykład - dobry przekład” zorganizowanej przez Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli Wydział w Płocku oraz Bibliotekę Pedagogiczną w Płocku. Była ona podsumowaniem akcji, która miała na celu popularyzację czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży. Wystąpiłam jako prelegent opowiadając o działalności Dyskusyjnego Klubu Książki, który od kilku lat działa przy naszej bibliotece, a którego jestem moderatorem. W Konferencji brała również udział Małgorzata Swędrowska, zapoznając uczestników spotkania z wymyśloną przez siebie koncepcją czytania wrażeńiowego. Uznałam, że warto, aby więcej osób dowiedziało się na czym polega czytanie wrażeńiowe.

Małgorzata Swędrowska jest pedagogiem, trenerem animatorem warsztatów literackich. Wykłada na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, prowadzi szkolenia dla nauczycieli, bibliotekarzy, rodziców, przygotowuje warsztaty dla dzieci. Jest autorką artykułów metodycznych dla nauczycieli (*Bliżej Przedszkola, Uczyć lepiej, Inspiracje Nauczanki, moj@klanza*) oraz książek: „Nauka czytania i pisania przez ćwiczenia i zabawy grafomotoryczne” oraz „Elementarz w podskokach”.

Czytanie wrażeńiowe to pomysł na zorganizowanie spotkania z książką w grupie dzieci, w wyniku którego powstaje wysoki poziom motywacji do samodzielnego sięgania po książkę. Tę koncepcję należy stosować na wstępie nauki czytania, w okresie wyrabiania gotowości oraz na etapie elementarnej nauki czytania.

Czytanie wrażeńiowe, to taki sposób przedstawiania dzieciom tekstów literackich, by oprócz oka i ucha uruchomić własną aktywność dzieci. Dzieci potrzebują różnorodnych bodźców do koncentrowania swojej uwagi na tym, co proponuje dorosły. Wykorzystajmy więc naturalne potrzeby dzieci: zaspokajanie ciekawości, chęć przeżywania, doświadczania, poruszania się – i wplemy to w czytanie tekstu literackiego. Nauczyciel powinien szukać takich utworów, których czytanie można urozmaicać gestem, mimiką, tańcem integracyjnym na siedząco, zabawą ruchową w obrębie miejsca, w którym dziecko przebywa. Czasami

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

czytany czy opowiadany tekst warto przeplatać śpiewem, uruchamianiem zmysłu powonienia, a to wszystko po to, by dziecko z zapałem, chęcią i uwagą śledziło fabułę i doświadczało radości z dobrze i atrakcyjnie spędzonego czasu. Aby utrzymać wysoki poziom motywacji do nauki czytania, nauczyciel małych dzieci musi wychodzić poza ramy i schematy, uważnie przyglądać się uczniom i szukać pomysłów na ożywianie tekstów literackich w ich umysłach. Czytanie wrażeńowe składa się z kilku etapów:

Zaaranżowanie przestrzeni - przed lekturą można przekształcić przestrzeń, w której dzieci będą doświadczały czytania. Za sprawą jednego elementu można „zmienić” salę w krainę tematycznie nawiązującą do czytanego tekstu, np. układając na dywanie kawałek kolorowej tkaniny albo mocując w drzwiach zwiewny materiał, który będzie „wrotami do świata książki”. Zwykle pudełko, piórko, kartka czy kamień zmienią wystrój sali i wprowadzą dzieci w stan zaciekawienia.

Umiejscowienie dzieci - podczas czytania dzieci mogą siedzieć swobodnie na dywanie, ale mogą też siedzieć w kilku rzędach jak w kinie lub w teatrze, albo w dwóch półokręgach jak w amfiteatrze. Mogą siedzieć w dwóch rzędach, parami naprzeciwko siebie, siedzieć „w rozsypce”, w parach plecami do siebie, a nawet leżeć z zamkniętymi oczami i słuchać czytanego tekstu. Nauczyciel podczas czytania wrażeńowego zawsze stoi przed dziećmi i trzyma książkę „od siebie” tak, by młodzi czytelnicy przez całą sesję czytania byli w kontakcie wzrokowym z typografią książki.

<http://www.rodzinneczytanie.pl/trzy-pytania-malgorzata-swedrowska>

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Wspólne otwarcie książki za pomocą hasła, zagadki, piosenki - ważnym elementem odbioru dzieła literackiego jest moment rozpoczęcia czytania. Na początku czytania może pojawić się rymowane hasło, które w naturalny sposób pomoże dzieciom skupić się na tekście.

Na przykład :

- Oto książka, oto drzwi, pomóż je otworzyć mi, siądź wygodnie, zamknij oczy, czy coś z książki mej wyskoczy?
- Już za chwileczkę, już za momencik nasze spotkanie zacznie się kręcić, wokół czytania, wokół zabawy, wokół relacji i roześmiania, by w końcu końców poczuć refleksję, czy to nam wszystko w głowie się zmieści? Zapewne!
- To początek opowieści, która w głowie się nie mieści.
- Gdy książkę otwieramy, to ciszę zapraszamy.
- Zaklaszcz cicho cztery razy i zobaczysz, co się wydarzy (dzieci klaszczą, a nauczyciel w tym samym czasie otwiera książkę)
- Gadu - gadu gadka, to książki okładka, która dla nas się otwiera, w świat fantazji (przygody, historii itd.) nas zabiera!
- Zamykamy oczy, zamykamy buzie, otwieramy oczy, oczy stają się duże, mówimy cicho „psyt” i książka otwiera się w mig! (Podczas wypowiedzianego przez nauczyciela hasła dzieci wykonują poszczególne czynności).
- Baję, baję, dziwy, dziwy, czy to dzieje się na niby? Kartka książki się otwiera, w świat przygody nas zabiera.

Właściwe spotkanie z lekturą - po wstępnych zabiegach (aranżacji przestrzeni, umiejscowieniu dzieci i wypowiedzeniu hasła otwierającego książkę) następuje właściwe spotkanie z lekturą. Czytanie wrażeńowe może polegać na opowiadaniu tekstu przy jednoczesnym ukazywaniu dzieciom ilustracji w książce, przeplataniu czytania opowiadaniem fragmentów tekstu, a także włączaniu w czytanie gestów, mimiki, tańców na siedząco, wykorzystaniu rekwizytu.

Przedłużanie kontaktu dziecka z tekstem literackim - przedłużanie kontaktu z książką polega nie tylko na rozmowie związanej z jej treścią, ale przede wszystkim na sformułowaniu pytań otwartych. Rozmowa z pytaniami otwartymi, odwołuje się do bezpośrednich doświadczeń dziecka (np. który moment był dla ciebie najnudniejszy, najciekawszy,

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

najmądrzejszy, najstraszniejszy...). Mogą być scenki dramowe - wymyślanie innego zakończenia historii, czy zabawa „Co by było gdyby było...” – wymyślanie hipotetycznych rozwiązań różnych zdarzeń.

Praca z rekwizytem - podczas czytania - słuchania tekstu literackiego może przydać się rekwizyt: prosty codzienny przedmiot, który ożyje za sprawą wyobraźni dziecka. Zwykle biała kartka, patyk, kamień, piórko czy inne rzeczy w czasie kontaktu dziecka z książką mogą zamienić się we wszystko, co podpowie mu fantazja.

Małgorzata Swędrowska oprócz haseł na rozpoczęcie czytania wymyśliła również rymowanki na złapanie uwagi przez dzieci, które nauczyciel może wykorzystać przed czytaniem lub w trakcie czytania książki.

Na przykład :

 Żeby było nam wesoło, rozejrzyjmy się wokoło,
 W prawo, w lewo, w górę w dół i już widać uśmiech mój!
 Żeby było nam przyjaźnie chwycimy się za ręce raźnie,
 W prawo, w lewo w górę w dół, i już widać uśmiech Twój!
 Kto mnie słyszy- klaśnie raz!
 Kto mnie słyszy klaśnie dwa razy...
 Kto mnie słyszy powie psyt
 Teraz wiesz się zjawi w mig!

Czytanie uwrażliwia na drugiego człowieka, przynosi odpowiedzi na liczne życiowe pytania, pozwala na odkrywanie siebie. Spotkanie z tekstem literackim zapoznaje ze światem jedynym w swoim rodzaju, nie do zastąpienia przez nic innego – ze światem wyobraźni, w którym nie ma granic i wszystko może się zdarzyć. Zachęcam do wykorzystania koncepcji czytania wrazeniowego w swojej pracy nie tylko nauczycieli czy bibliotekarzy, ale wszystkich dorosłych mających kontakt z małym dzieckiem.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

http://www.biblioteka.kazmierz.com.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=291:z-ksik-mona-si-bawi&catid=41&Itemid=98

Małgorzata Swędrowska (Pani „Smykałka”) z dziećmi

Bibliografia

LUNARDI Mariella. *Poczytajmy : jak rozwijać w dziecku pasję czytania*. Kraków : „Bratni Zew”, cop. 2011. ISBN 9788374851619.

Mały zeszyt z wielkimi pomysłami. Centrum Edukacji Dziecięcej.

SWĘDROWSKA Małgorzata. *Nauka, zabawa i refleksja w kontaktach uczniów w młodszym wieku szkolnym z tekstami literackimi*. *Edukacja Wczesnoszkolna*. 2017/2018, nr 1 s. 56-67.

Bożena Lewandowska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Animowane fotostory w Slidely

Dynamiczna galeria zdjęć może świetnie wzbogacić każdą stronę internetową szkoły czy biblioteki. Gdy chcemy szybko stworzyć atrakcyjne kolaże, filmiki czy pokazy zdjęć z podkładem muzycznym, warto skorzystać z internetowej aplikacji Slidely (<http://slide.ly/>)

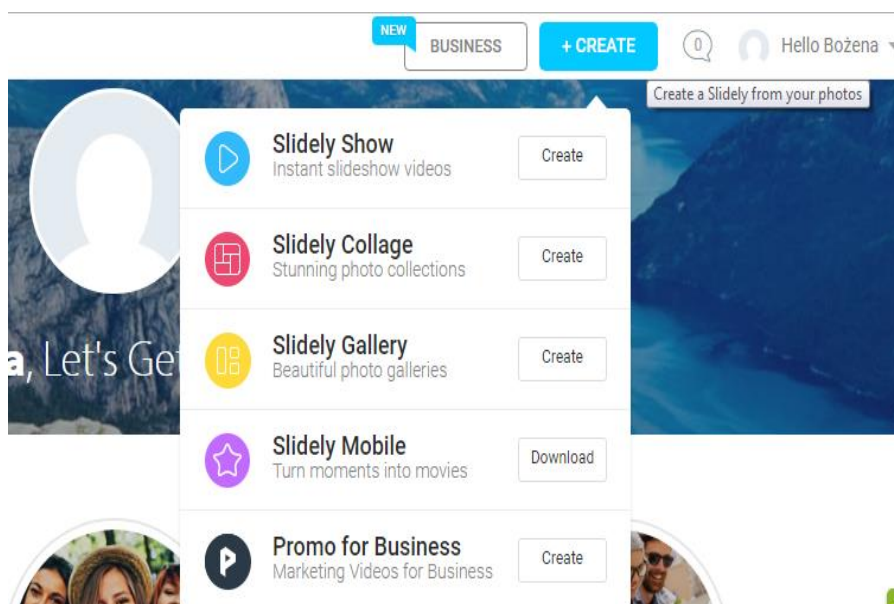
Program pozwala:

- przygotować krótką prezentację dowolnego projektu, wizualną opowieść z użyciem zdjęć (lub video),
- użyć swoich ulubionych zdjęć i muzyki,
- przygotować pokaz ze szkolnych imprez, wycieczek, reklamę szkoły czy biblioteki,
- podzielić się projektem ze znajomymi w serwisach społecznościowych, na stronie internetowej czy blogu.

Serwis jest bezpłatny, prosty w obsłudze, pozwalający na dużą swobodę. Wystarczy zaledwie kilkanaście minut na stworzenie własnego, dowolnego projektu. Gotowe projekty zapisywane są na koncie użytkownika, możliwa więc jest ich edycja czy usunięcie. Aplikacja dostępna jest również na urządzenia mobilne.

Program wymaga założenia konta (**Sign up**) / zalogowania się za pomocą swojego konta w serwisie Facebook.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Program umożliwia wybór jednej z trzech opcji opracowania zdjęć:

- *Slidely Show* - tworzenie pokazu slajdów (filmiku)
- *Slidely Collage* - tworzenie kolażu zdjęć
- *Slidely Gallery* - tworzenie galerii zdjęć

Zdjęcia do pokazu (maksymalnie 90 zdjęć) można pobierać z dysku komputera jak i z serwisów typu Facebook, Instagram, Flickr z zachowaniem praw autorskich. Muzykę dodać np. z serwisu YouTube bądź zaimportować z dysku komputera.

Proces tworzenia każdego z projektów składa się z 3 etapów:

- *Choose photos* (dodawanie zdjęć)
- *Select music* (dodawanie muzyki)
- *Save & Publish* (zapisanie i opublikowanie pokazu)

Gotowy projekt można udostępnić w serwisie Facebook, Pinterest, Twitter, Google+, pobrać kod embed i zamieścić na blogu bądź stronie internetowej, przesłać link e-mailem.

Zapraszamy wszystkich zainteresowanych do udziału w kursie „**Galerie, kolaże i pokazy zdjęć w aplikacji Slidely**” na platformie e-learningowej Moodle Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie <http://moodle.bpciechanow.pl/>

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Małgorzata Komor
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Teatrzyk cieni – kreatywny sposób wspomaganie czytelnictwa

Realizując podstawowy kierunek polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2015/2016 – „Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży”, miałam przyjemność uczestniczyć w różnych zajęciach popularyzujących czytelnictwo, zarówno w edukacji przedszkolnej, jak i w nauczaniu wczesnoszkolnym. W rozmowach z nauczycielami zauważyłam, że wielu z nich szukało literatury metodycznej i porad, które byłyby inspiracją do poprowadzenia ciekawych zajęć czytelniczych z najmłodszymi, którzy ze względu na swoje potrzeby rozwojowe są wyjątkowo wymagającymi czytelnikami i nie mogą być traktowani w sposób schematyczny i monotony. Zajęcia dla nich muszą być prowadzone w wyjątkowo atrakcyjny sposób. Nauczyciel powinien wykorzystać wszelkie możliwe sposoby – pełną gamę różnorodnych form i metod pracy z książką – aby zainteresować dzieci czytaniem.

<http://www.rossmann.pl/Artykul/Swietna-zabawa-w-Swietlno-Teatryk,198335>

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

W chwili obecnej, przy nieograniczonym dostępie do telewizji i Internetu, które podsuwają pozornie łatwiejsze sposoby uzyskiwania informacji, rozrywki, książka stała się mało atrakcyjna. Media masowe i elektroniczne stały się głównym źródłem rozrywki. Mimo starań nauczycieli i podejmowanych działań w procesie edukacyjnym, znaczna uwaga dzieci skierowana jest na świat wirtualny. Zajęcia z książką tracą na atrakcyjności w oczach dzieci. Niezwykle istotne staje się więc kształtowanie zainteresowań dziecka, które mogą się rozwijać tylko wówczas, gdy kontakty dziecka z określoną dziedziną życia będą ciekawe i zachęcające do samodzielnych poszukiwań.

Aby dziecko mogło zainteresować się książką, trzeba stwarzać mu ku temu interesujące i atrakcyjne okazje. Systematyczne spotkania dzieci z książką aktywizują ich rozwój emocjonalny i intelektualny, pobudzają wrażliwość estetyczną, sprzyjają rozwojowi postaw twórczych i wyzwalają różne formy ekspresji.

Przeżywanie utworu literackiego może być wyrażane przez dzieci także poprzez taniec, śpiew i ruch. Dzieci chętnie biorą także udział w przedstawieniach opartych na utworach literatury dziecięcej, angażują się w przygotowanie rekwizytów, strojów i scenografii, bo jak piszą D. Świerczyńska-Jelonek i G. Walczewska-Klimczak „nie ma jednego schematu pracy z tekstem literackim (...). W sytuacji edukacyjnej nauczyciel może wykorzystać tekst literacki w różny sposób, do różnych celów, w wybranym zakresie tematycznym”. Dlatego uważam, że warto sięgnąć po alternatywną formę czytania jaką jest teatrzyk cieni. Teatr cieni znany jest od lat, jednak w bibliotekach gości od niedawna.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

W Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie przygoda z teatrykiem cieni rozpoczęła się w czerwcu 2016 roku. Poszukując różnych form pracy z dzieckiem sięgnęliśmy po tę zapomnianą formę zabawy, aby uatrakcyjnić zajęcia czytelnicze i wzbogacić je o wybrane elementy pedagogiki zabawy. Zaczerpnęliśmy również z tradycji azjatyckiego teatru cieni, który polega na rzutowaniu cienia na ekran. Ekran może być wykonany z rozciągniętego płótna czy papieru na stojącej lub podwieszanej ramie. Zasada działania jest bardzo prosta: źródło światła oświetla ekran od strony aktora, a widzowie siedzący po drugiej stronie ekranu oglądają poruszające się na nim cienie.

Jako źródło światła wykorzystujemy grafoskop (rzutnik pisma), na którym dodatkowo możemy wyświetlać stworzone ilustracje do teksów. Na potrzeby teatryku cieni możemy zaadoptować wiersze, bajki, opowiadania, czy też fragmenty wielkich dzieł literackich.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Opisana przeze mnie forma pracy może być wykorzystywana do zajęć zarówno z dziećmi, jak i do zajęć z młodzieżą. Zajęcia mogą być nastawione wyłącznie na odbiór tekstu przez uczestników albo też na aktywne włączenie się w przygotowanie przedstawienia. Oczywiście wymaga to od uczniów zaangażowania i kreatywności, ale także dostarcza świetnej zabawy oraz daje wiele satysfakcji, bo dziecko widzi od razu efekty swojej pracy.

Za niezwykle istotne dla kształtowania kompetencji czytelniczych uważam wczesne rozpoczęcie inicjacji literackiej oraz współdziałanie osób dorosłych, z którymi dziecko ma kontakt – rodziców, nauczycieli, bibliotekarzy. Szczególną rolę spełniają bibliotekarze, którzy wybierając odpowiednie metody i formy pracy z najmłodszymi użytkownikami książki oraz ich opiekunami, mogą w znaczącym stopniu wspomóc prawidłowy przebieg inicjacji czytelniczej dziecka.

Bibliografia

KOŹMIŃSKA Irena, OLSZEWSKA Elżbieta. Wychowanie przez czytanie. Warszawa : Świat Książki - Bertelsmann Media, 2010. ISBN 978-83-247-1842-9.

ŚWIERCZYŃSKA-JELONEK Danuta, WALCZEWSKA-KLIMCZAK Grażyna. Dziecko w dialogu z tekstem literackim. Warszawa : ORE, 2015.

Doradztwo zawodowe w szkole

Jednym z kierunków polityki oświatowej państwa w bieżącym roku szkolnym jest „Wprowadzanie doradztwa zawodowego do szkół i placówek”. Doradztwo zawodowe w szkole ma być elementem procesu wychowawczego i edukacji na wszystkich etapach. Zadaniem szkoły jest przygotowanie uczniów do wyboru kierunku kształcenia i zawodu. Strategia uczenia się przez całe życie wymaga umiejętności podejmowania ważnych decyzji – zaczynając od wyboru szkoły ponadpodstawowej, kierunku studiów, wyboru miejsca pracy poprzez sposoby podnoszenia swoich kwalifikacji, aż do ewentualnej decyzji o zmianie zawodu.

Według Donalda Super każdy człowiek w swoim rozwoju zawodowym przechodzi przez pięć etapów. Na każdym z tych etapów można wyróżnić określone zadania rozwojowe, które muszą zostać zrealizowane. Pierwszy etap, który trwa od urodzenia do 14 roku życia, to etap wzrostu. Podzielić go można na trzy podetapy: fantazji (wiek 4-10 lat), zainteresowań (wiek 11-12 lat) i możliwości (wiek 13-14 lat). W tym czasie dziecko wytwarza obraz siebie w relacji z innymi ludźmi. W trakcie procesu wzrostu dziecko zyskuje także orientację w świecie pracy. Jest to czas przypadający na kształcenie w szkole podstawowej. W tym okresie dzieci rozwijają swoje kompetencje społeczne, cechy charakteru (np. sumienność, pracowitość) i kształtują postawę wobec pracy. W klasach I-III dziecko ma możliwość samopoznania (m.in. swoich mocnych i słabych stron, zainteresowań). Samopoznanie jest podstawą samooceny, na której uczeń zbuduje własną przyszłość zawodową. Około 11-12 roku życia u dzieci na bazie zainteresowań zaczynają pojawiać się pierwsze preferencje zawodowe. Następnie około 13-14 roku życia następuje okres konfrontacji własnych możliwości z owymi preferencjami.

Następny etap, przypadający na czas nauki w szkole ponadpodstawowej potem policealnej czy okres studiów, to etap poszukiwania (wiek 15-24 lat). Można podzielić go na trzy podetapy: wstępny (wiek 15-17 lat), przejściowy (wiek 18-21 lat) oraz etap prób (wiek 22-24 lat). Głównym zadaniem na tym etapie jest zbadanie świata pracy i ustalenie własnych

WARTO WIEDZIEĆ

preferencji zawodowych. To moment na przygotowanie młodzieży do podjęcia trafnych decyzji edukacyjno-zawodowych, wyboru szkoły ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej zgodnej z zainteresowaniami i uzdolnieniami oraz przygotowania do roli pracownika na współczesnym rynku pracy. Zadaniem szkoły jest także przygotowanie uczniów do radzenia sobie z ciągłymi zmianami we współczesnym świecie oraz na rynku pracy.

Doradztwo zawodowe może być realizowane przez szkolnego doradcę zawodowego w różnej formie m.in. w formie zajęć czy też warsztatów grupowych, jak i zajęć indywidualnych mających na celu pomoc w wyborze kierunku kształcenia i zawodu. Jednak elementy wiedzy z doradztwa zawodowego mogą być prezentowane przez wszystkich nauczycieli przedmiotu, nauczycieli specjalistów a także nauczyciela-bibliotekarza. W ramach Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego obowiązującego w danej placówce, zadania z doradztwa zawodowego powinny być przypisane do różnych nauczycieli.

http://www.zsips-zawiercie.edu.pl/home,100,doradztwo_zawodowe_dla_rodzicow.html

Realizując program doradztwa zawodowego w szkole można: organizować wycieczki do szkół zawodowych i firm, organizować spotkania z przedstawicielami zawodów, przygotować konkursy zawodoznawcze, uczestniczyć w lokalnych targach szkół i pracy, czy też brać udział w programach organizacji pozarządowych.

WARTO WIEDZIEĆ

Wskazane jest aby uczeń w czasie edukacji w szkole: potrafił dokonać adekwatnej samooceny (rozpoznawał swoje mocne i słabe strony, zdolności, zainteresowania i umiejętności), racjonalnie planował ścieżkę edukacyjno-zawodową i potrafił wybrać szkołę ponadpodstawową/ponadgimnazjalną zgodnie z jego zainteresowaniami, umiał analizować źródła informacji edukacyjno-zawodowej, umiał współpracować w zespole, potrafił skutecznie się zaprezentować, zachowywał się asertywnie, sprawnie się komunikował, przewidywał skutki swoich działań a także potrafił sporządzić CV i list motywacyjny.

Szeroki wybór materiałów z doradztwa edukacyjno-zawodowego dla szkół podstawowych znajduje się na stronie Ośrodka Rozwoju Edukacji <http://doradztwo.ore.edu.pl/zasoby-pracy-uczniami-klas-7-8-szkoly-podstawowej-oraz-gimnazjum/> Dostępne są tam następujące działy: publikacje i scenariusze zajęć (gdzie znajdują się linki z gotowymi materiałami w formacie PDF), narzędzia diagnostyczne (z linkami do różnych narzędzi diagnostycznych), multimedia (filmy z platformy ORE na temat różnych zawodów, wyboru szkoły czy zawodu i inne), akty prawne (wyciąg z obowiązujących przepisów oświatowych) oraz rynek pracy (przewodnik po zawodach, barometr zawodów itd.). Ze strony można pobrać także „Program realizacji doradztwa edukacyjno-zawodowego w klasie 7 SP” autorstwa B. Grzelak.

Na stronie ORE znajdują się także zakładki: ścieżki kształcenia (schemat pokazujący możliwe drogi kształcenia przez całe życie), wybieram zawód (wyszukiwarka zawodów obowiązująca do roku 2016), gdzie znajdę pomoc (wykaz placówek i instytucji, które prowadzą usługi z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego), rynek pracy (informacje dotyczące rynku pracy), vademecum doradcy (reformy kształcenia zawodowego 2017, narzędzia diagnostyczne dla doradców zawodowych, publikacje, akty prawne, filmy), przydatne linki (sektor edukacji/oświaty, obszar rynku pracy, społeczności lokalne, instytucje i organizacje międzynarodowe, informacje o programach międzynarodowych) oraz aktualności.

W Internecie można znaleźć także wiele testów i kwestionariuszy dotyczących orientacji zawodowej – dostępnych zarówno on-line, jak i do pobrania oraz wydrukowania np. kwestionariusz zainteresowań zawodowych, test predyspozycji zawodowych, kwestionariusz orientacji zawodowej, testy badające style uczenia się.

WARTO WIEDZIEĆ

Warto także zajrzeć na strony o uczelniach i kierunkach studiów np. www.perspektywy.pl/portal , wybierzstudia.nauka.gov.pl czy www.uczelnie.info.pl Można znaleźć na nich wykaz szkół ponadgimnazjalnych, wykaz uczelni, informacje o kierunkach studiów, rankingi szkół ponadgimnazjalnych i szkół wyższych, poradnik dla maturzystów, informacje o rekrutacji na studia.

W sieci dostępne są także filmy o tematyce zawodoznawczej oraz związane z doradztwem zawodowym np. seria filmów przygotowanych przez ORE „Drogi zawodowe” czy seria filmów „Edukacja w chmurach” UŚ.

W poszukiwaniu materiałów warto polecić także stronę Stowarzyszenia Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej www.sdsiz.com.pl/ na której w zakładkach „Zasobnik doradcy” oraz „Linki” można znaleźć materiały do wykorzystania na lekcjach. Ciekawe materiały znajdują się na stronie euroguidance.pl/_publikacje/ Strona ta zawiera „Książki”, „Artykuły”, „Publikacje” oraz „Biuletyn Euroguidance”.

Bibliografia

Wdrażanie wewnątrzszkolnych systemów doradztwa zawodowego w roku szkolnym 2017/2018 [prezentacja, oprac.] Małgorzata Polkowska

http://edukacja.warszawa.pl/sites/edukacja/files/doradztwo-zawodowe-aktualnosci/14409/attachments//doradztwo_od_1_wrzesnia_2017.ppt, dostęp 8.11.2017 r.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół. Dziennik Ustaw. 2017, poz. 703.

RZECZKOWSKI Bronisław. Podstawowe teorie rozwoju zawodowego: Rozwój zawodowy człowieka http://saandyhurt.cba.pl/?page_id=39, dostęp 8.11.2017 r.

<http://doradztwo.ore.edu.pl/zasoby-pracy-uczniami-klas-7-8-szkoly-podstawowej-oraz-gimnazjum/>, dostęp 8.11.2017

Anna Grudziecka
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Mławie

Model opiekuna – wychowawcy internatu dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie

Od najmłodszych lat starałam się dostrzegać kłopoty i smutki osób najbliższych. Jako najstarsza z rodzeństwa byłam dla nich wsparciem w trudnych chwilach. Starałam się zawsze być przy nich, kiedy tego potrzebowali. Kształtowałam już wtedy swoje motto życiowe. Moim celem życiowym stało się niesienie pomocy innym. Kiedy wracam pamięcią do przeszłości widzę, że moim marzeniem było nie zostawiać nikogo bez pomocy. Marzyłam o pracy z dziećmi. Podejmując studia w tym kierunku rozpoczęłam swoją podróż w zdobywaniu doświadczeń, którą kontynuuję pracując z dziećmi z różnymi stopniami niepełnosprawności intelektualnej.

Podczas swoich etapów życia zatrzymuję się myślami nad niektórymi kwestiami. Spotykam pewne osoby, od których nabieram doświadczenia. Moja podróż jest podobna do wędrówki Małego Księcia, który spotykał wiele postaci i zdobywał wiele mądrości życiowych np.: „...dobrze widzi się tylko sercem. Najważniejsze jest niewidoczne dla oczu”¹. Ta maksyma powinna przyświecać ludziom, a szczególnie pedagogom w postępowaniu ze swoimi podopiecznymi.

Opierając się na wiedzy zdobytej podczas studiów, własnej pracy i swoich doświadczeniach, przedstawię model wychowawcy, który powinien być opiekunem dzieci niepełnosprawnych intelektualnie w internacie.

Podstawę zawodu nauczyciela stanowi „miłość dusz”². Wychowawca-opiekun powinien poświęcać się i być odpowiedzialnym. Jan Władysław Dawid podkreśla bardzo duchowe wnętrze wychowawcy. Wychowawca w każdej sytuacji powinien **zabiegać o dobro dla dziecka**. Nie może on czynić tego z obowiązku. Należy podkreślić, że mamy do czynienia z drugim człowiekiem, który w każdej chwili może nas potrzebować. Ważna jest wewnętrzna **prawdziwość uczuć**. Pedagog powinien wyrażać swoje uczucia adekwatnie do sytuacji. Nie

¹ A. de Saint-Exupery, *Mały Książę*, Warszawa 1994, s. 65

² S. Wołoszyn, *Dzieje wychowania i myśli pedagogicznej w zarysie*, Warszawa 1964, s. 382

WARTO WIEDZIEĆ

można „grać” przed drugim człowiekiem i udawać, że wszystko jest w porządku, kiedy nas coś martwi, należy wprost informować o tym. Wychowankowie bowiem mogą odebrać nasze zachowanie inaczej i obwiniać siebie, że to z ich powodu jesteśmy smutni. Każdy opiekun ma za zadanie wczuwać się w rolę innej osoby. Najpierw zastanowić się, jak dziecko zareaguje na jego słowa, a dopiero potem je wypowiedzieć, gdyż nieprzemyślane działanie może wyrządzić wiele krzywdy. Wychowawca przede wszystkim musi być **prawdomówny**. Szczerłość jest cenioną umiejętnością, dzięki niej opiekun zbuduje zaufanie oraz zrozumienie niepełnosprawnych wychowanków.

Szczególnie trzeba zwrócić uwagę w modelu opiekuna-wychowawcy na **posiadanie specyficznej intuicji**, która pozwala widzieć więcej. Każdy wychowawca powinien bacznie obserwować podopiecznych i dostrzegać to czego nie widać okiem, bowiem kiedy oczy zawodzą szukać należy sercem. Ono nigdy nas nie zawiedzie. Wychowawca powinien mieć żywą wyobraźnię oraz wspomnianą wcześniej intuicję. Wiadomo, że z wiekiem nabywamy doświadczeń. Nie powinien zapominać, że musi się dzielić tym co zdobył, nie pouczać jak ma dana osoba zrobić, tylko wspólnie szukać najlepszego rozwiązania. Takie postępowanie przyczyni się do lepszych relacji wychowawca-wychowanek. Czasami bywa tak, że wychowawca zabiega o nawiązanie kontaktu miesiącami i nie widzi rezultatów swoich starań. Dlatego tak ważne jest właściwe podejście do dziecka ze specjalnymi potrzebami.

Bardzo pozytywną cechą jaką powinien odznaczać się pedagog jest **zdolność osądzenia siebie oczami innych**. Ważna jest umiejętność wglądu w siebie, aby dostrzegać swoje plusy i minusy. Jeśli będzie potrafił dobrze ocenić siebie to dopiero wtedy może oceniać innych.

Zygmunt Mysłakowski ostrzega wychowawców przed wyczekiwaniem na wdzięczność ze strony podopiecznych. Oczywiście ta wdzięczność kiedyś nastąpi, ale może być także rozczarowanie. Opiekun powinien nastawić się na „dawanie siebie”, a nie na oczekiwanie z zewnątrz. To wychowawcy powinni obdarzać swoich wychowanków tym, co sami posiadają. Wychowawca powinien pamiętać, podobnie jak rodzic, że nigdy nie otrzyma tyle, ile sam da z siebie. Zygmunt Mysłakowski podkreśla także w talencie pedagogicznym **kontaktowość**. Bez takiej umiejętności wychowawca nie poradzi sobie w nawiązaniu kontaktu z podopiecznymi. Oni ciągle potrzebują stymulacji. Łatwiej zrozumieć motywy czyjegoś postępowania kiedy zdobędziemy jego zaufanie, a łatwość

WARTO WIEDZIEĆ

nawiązywania kontaktu bardzo wtedy pomoże. Umiejętności interpersonalne umożliwią nawiązanie współpracy z rodzicami, dzięki czemu przezwyciężanie trudności oraz problemów będzie skuteczniejsze.

Jaka powinna być osobowość wychowawcy? Wiele wybitnych osób, które spotykałam w swojej podróży po literaturze podejmuje to zagadnienie.

Dobrze przygotowany opiekun-wychowawca powinien odznaczać się **zdolnością wychowawczą**. Umożliwia to prawidłowe rozumienie stanów dziecka oraz wielką **cierpliwość i opanowanie** w działaniu. Muszę podkreślić też to, co Stefan Baley podejmuje w swoich rozważaniach, a mianowicie praktyczne zajmowanie się dziećmi. W życiu właśnie o to chodzi, aby nie kierować się „gotowymi przepisami” jak postępować z dziećmi. Opiekun powinien tak organizować swój czas, tak stwarzać pewne sytuacje, aby poprzez praktyczne działanie on i podopieczni mogli wzbogacić swoje doświadczenia.

Wrażliwość na potrzeby wychowanków, **sprawiedliwość i wyrozumiałość** zajmują ważne miejsce w relacji wychowawca–dziecko. Według Marii Grzegorzewskiej wychowawca przede wszystkim ma być prawdziwym człowiekiem³. Opiekun dzieci niepełnosprawnych w internacie powinien być **przyjacielem**, aby pomóc przezwyciężać ich trudności. Osoba ta powinna posiadać bogate wnętrze, a przede wszystkim być człowiekiem, który kieruje się sercem i miłością oraz chęcią pomocy. Wszelkie tajemnice powinien zachować dla siebie, być **godnym zaufania**, gdyż nie łatwo odbudować utracone zaufanie. Opiekun, który cieszy się wśród **wychowanków poważaniem i uznaniem**, jest szanowany w różnych sytuacjach. Nie może w jednej sytuacji być przyjacielem, a w innej surowym pedagogiem. Ważne jest sprawiedliwe traktowanie wychowanków.

Wychowawca powinien posiadać system **wartości moralnych**, aby móc przekazać je wychowankom. Trzeba sobie samemu wiele wypracować, aby w przyszłości móc przekazać to innym. Taka osoba, która będzie postępować zgodnie z własnym systemem moralnym, nigdy nie przestanie istnieć jako osoba ważna w życiu wielu osób. Jest to szczególnie ważne jeśli chodzi o dzieci niepełnosprawne intelektualnie zamieszkujące internat. Dzieci te potrzebują wychowawcy-opiekuna, który będzie ich **przewodnikiem**

³ J. Doroszevska, *Pedagogika specjalna tom I*, Warszawa 1981, s. 710

WARTO WIEDZIEĆ

w wyrobieniu poczucia wartości. Musi tak prowadzić podopiecznych, aby z biegiem czasu byli samodzielni i niezależni oraz odpowiedzialni. Zadaniem opiekuna jest także tak prowadzić wychowanków, aby mogli uczestniczyć w życiu zgodnie z wypracowanym systemem wartości.

Opiekun dzieci ma być **człowiekiem dobrym**, który dostrzeże w drugim człowieku choćby najmniejsze dobro i zyska dzięki temu zaufanie wielu podopiecznych. Pedagog powinien wierzyć, że uda mu się pomóc każdej jednostce. Wiara w siebie i optymistyczne nastawienie do życia pozwala osiągnąć więcej. Każdy rozwój dziecka powinien dawać nadzieję na dalsze postępy. Widząc chęci wychowawcy i ciągle zabieganie o lepsze funkcjonowanie podopiecznych przyczyni się do zdobycia **autorytetu**. Dzieci będą szanować swego wychowawcę, a każda pozytywna zmiana w osobie dziecka będzie świadczyć o jego rozwoju. Wychowawca powinien postrzegać wychowanków jako niepodzielną, zintegrowaną całość ciała, psychiki oraz ducha. Musi postrzegać ich jako osoby nie tylko ze specjalnymi potrzebami czy przeszkodami, ale także jako osoby mające wiele możliwości i szans na rozwój.

Ujęły mnie słowa T. Kotarbińskiego⁴. Człowiek zawsze powinien być **empatyczny, wrażliwy na krzywdę, nieszczęście innych**.

Nie można przejść obojętnie wobec drugiego człowieka potrzebującego pomocy. Bardzo ważne jest sumienie i postępowanie zgodnie z jego głosem. Podczas spotkania z Kotarbińskim i rozmyślaniu o postępowaniu zgodnym ze swoim wnętrzem, przypomniała mi się moja przygoda kiedy miałam dwanaście lat. Idąc chodnikiem w mieście zauważyłam leżącego na schodach pana i grono dorosłych osób wokół niego. Nieśmiało zapytałam, co się stało. Obawiałam się, że nie dostanę odpowiedzi, bo przecież dziecku nie trzeba wszystkiego mówić. Powiedzieli mi, że to nietrzeźwy pan. Podeszłam bliżej i zobaczyłam, że to mężczyzna w starszym wieku mający atak epilepsji. Od razu zareagowałam. Nie chciano mi wierzyć, ale ja poprosiłam o wezwanie pogotowia. Nie myślałam wtedy, że może to być niesłuszne wezwanie. Chwyciłam lekko głowę mężczyzny i trzymałam do przyjazdu lekarzy. Dorosli nagle zniknęli. Ciężko mi było samej, liczyłam na pomoc starszych. Kiedy

⁴ Ibidem, s. 714

WARTO WIEDZIEĆ

przyjechało pogotowie opowiedziałam co się stało. Mężczyzna został zabrany do szpitala i wtedy wszyscy wcześniejsi obserwatorzy nagle stanęli przede mną i pogratulowali takiego zachowania. Ja wtedy odeszłam i nie mogłam pojąć, że ludzie są obojętni na los innych. Cieszyłam się, że tak postąpiłam. Najważniejsze, aby iść za głosem własnego sumienia.

Wychowawca w internacie musi mieć oczy **szeroko otwarte**, żeby nie przegapić jakiegoś ważnego momentu w życiu swoich wychowanków. Wielokrotnie w swojej pracy biorę przykład z Janusza Korczaka. Podkreślał krytyczne podejście do dziecka, aby w różnych sytuacjach się nie rozczarować. Wychowawca powinien zabiegać o to, by **dziecko dobrze go zrozumiało**, a wtedy może dążyć do przywołania pożądanych zmian w postawach oraz osobowości. Godne polecenia w pracy z dziećmi są pomysły Korczaka, które uczą szanowania własnych i cudzych rzeczy. Należy pozwolić dzieciom błędzić, aby same mogły zauważyć, że muszą zmienić swoje postępowanie, gdy ono jest nieprawidłowe.

Pracując w internacie z grupą osób zróżnicowaną wiekowo, z różnym stopniem niepełnosprawności muszę przyznać, że jest to praca wymagająca poświęcenia i cierpliwości. Wiele osób pyta mnie wielokrotnie dlaczego chcę pracować z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie. Dla mnie najważniejsze w życiu jest nieść pomoc innym, a widząc uśmiechy na twarzach moich podopiecznych umacnia mnie to w moich przekonaniach.

Uważam, że opiekun-wychowawca to powinien być człowiek, który promieniuje **cieplem** na inne osoby. Powinien starać się, aby dzieci były szczęśliwe, gdyż uśmiech dziecka jest jak promyk słońca, który dorosłym rozwesela serce. Wychowankowie przebywający w internacie potrzebują opiekuna, który będzie przyjacielem, współtowarzyszem, zawsze wysłucha dziecko. Pedagog towarzyszy dziecku w jego drodze życiowej i pomaga mu „pokonać wiele zakrętów”, których samodzielne przejście nie byłoby możliwe.

Warto podkreślić podejście wychowawcy do wychowanka jako **indywiduum**. Każde dziecko jest inne. Wychowawca dzieci z niepełnosprawnością intelektualną pracując w internacie musi dostrzegać, że możliwości dzieci są różne, więc wymagania wobec nich też muszą mieć inne nasilenie. Należy dostosowywać tempo pracy w zależności od indywidualnych potrzeb i możliwości, dobierać takie metody pracy z wychowankiem, które będą dla niego najodpowiedniejsze. Powinien prowadzić on wnikliwą obserwację oraz dokumentować najważniejsze spostrzeżenia, które w przyszłości mogą być przydatne. Swoje spostrzeżenia wychowawca może zweryfikować z innymi wychowawcami. Dobry

WARTO WIEDZIEĆ

wychowawca nigdy nie zapomina o wzmocnieniach pozytywnych, które odgrywają ważną rolę w pracy z dziećmi. Każdy wysiłek dziecka powinien być zauważony.

Wychowawca dzieci niepełnosprawnych w internacie powinien odznaczać się dużą **pomysłowością**, aby zachęcać do działania, a szczególnie do aktywnego spędzania **czasu wolnego**, co pozwala rozładować napięcia oraz dostarczyć relaksu. Podkreślam, że wychowanek niepełnosprawny intelektualnie może nauczyć się wiele dzięki wychowawcy. Wychowawca niech wie, że dzięki wychowankom sam uczy się wiele, bowiem ucząc innych sami się także uczymy.

Ważna w pracy z dziećmi jest **konsekwencja** w swoich postanowieniach, aby dziecko wiedziało czego się od niego oczekuje. Bycie konsekwentnym zapobiega szkodliwym skutkom takim jak frustracje, zmieszanie czy gniew dziecka.

Rozważania przedstawione w pracy ujmują cechy, którymi powinien odznaczać się opiekun-wychowawca przebywający z dziećmi w internacie. Rozważania pomogą uzmysłwić, ile pracy należy włożyć, aby osiągać swój cel życiowy.

Bibliografia

DOROSZEWSKA Janina. Pedagogika specjalna. Tom I. Warszawa : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1981.

SAINT-EXUPERY Antoine de. Mały Książę. Warszawa : PAX, 1994.

WOŁOSZYN Stefan. Dzieje wychowania i myśli pedagogicznej w zarysie. Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1964.

Co czyha w sieci? Czyli nowe, niebezpieczne zjawiska w Internecie

Dynamiczny rozwój najnowszych technologii cyfrowych, pozwala na różnorodne ich zastosowanie. Wraz z pojawieniem się Internetu, dostęp do informacji stał się nieograniczony. W wirtualnym środowisku, jak nigdy dotąd, każdy człowiek ma bardzo szybki dostęp do informacji i może uczestniczyć w życiu toczącym się na różnych płaszczyznach. Wiąże się to z dostępem do informacji osób najmłodszych, które ten dostęp powinni mieć weryfikowany i ograniczony. Dzieci należą do grupy społecznej najbardziej narażonej na wszelkiego rodzaju niebezpieczeństwa występujące w sieci, gdyż wykorzystuje się tam ich łatwowierność, naiwność oraz ufność.

<http://krotoszyn-charisma.pl/zagrozenia-w-sieci-spotkanie-dla-mlodziezy-18-01-2014/>

Jednym z najbardziej rozpowszechnionych i niebezpiecznych zjawisk mających miejsce w sieci jest **cyberprzemoc**. Jest to forma prześladowania innych osób z wykorzystaniem nowych mediów i technologii – komunikatorów i witryn internetowych, forów dyskusyjnych, blogów, SMS-ów czy e-maili. Dotyczy ona ośmieszania, nękania,

WARTO WIEDZIEĆ

ponizania, rozpowszechniania plotek, upokarzania, pogróżek, podszywania się pod kogoś oraz wykorzystywania kompromitujących zdjęć lub filmów bez wiedzy lub wbrew woli osób filmowanych.

W odróżnieniu od „tradycyjnej” przemocy zjawisko cyberprzemocy charakteryzuje się wysokim poziomem anonimowości sprawcy, a jego atutem staje się umiejętność wykorzystywania możliwości jakie dają media elektroniczne. Wśród skutków cyberprzemocy wymienia się: spadek samooceny, depresję, lęki, izolację od rówieśników.

Problem cyberprzemocy coraz częściej jest przedmiotem programów profilaktycznych i kampanii informacyjnych. W Polsce Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę (<http://fdds.pl/>) realizuje akcję społeczną „Chroń dziecko w sieci” (<http://www.dzieckowsieci.pl/>), w ramach której prezentowane są w mediach reklamy prasowe, telewizyjne i radiowe zwracające uwagę dorosłych na specyfikę i skalę problemu cyberprzemocy.

Kolejnym zagrożeniem jest zjawisko **sekstingu**, czyli rozpowszechnianie swoich nagich zdjęć lub filmików za pomocą Internetu czy telefonów komórkowych. Często młodzi ludzie nie zdają sobie sprawy, iż upublicznianie własnych nagich zdjęć np. na portalach społecznościowych, może być wykorzystywane przeciwko nim. Jedną z przyczyn takiego zjawiska jest niski poziom edukacji seksualnej zarówno w szkołach, jak i w domach.

Przyczyną pojawienia się tego zjawiska jest niewątpliwie nuda młodych ludzi. Jest to też sposób na podniesienie samooceny, a także zdobycia uznania wśród grupy rówieśniczej. Dla młodych ludzi to również oznaka „wyluzowania” oraz odwagi.

Innym zagrożeniem jest uwodzenie dzieci w Internecie. Zjawisko to nosi nazwę **grooming-u**. Uwodzenie dzieci w sieci to obecnie najbardziej rozpowszechniony sposób służący ich seksualnemu wykorzystaniu. Dziecko często nie zdaje sobie sprawy z tego, kto jest po drugiej stronie monitora. Brak tej świadomości staje się w wielu przypadkach okazją, aby sprawca zyskał zaufanie dziecka, co w rezultacie może prowadzić do podjęcia z nim kontaktów seksualnych.

„Grooming” jest procesem złożonym, niejednokrotnie długotrwałym, a działanie sprawcy ukierunkowane i przemyślane. Sprawca działa w taki sposób, aby potencjalna ofiara nie czuła się zagrożona oraz stwarza takie warunki, w których dziecko będzie się przyzwyczajało do nowego „przyjaciela z Internetu”.

WARTO WIEDZIEĆ

Cyberstalking to używanie Internetu i innych mediów elektronicznych do nękania i prześladowania drugiej osoby. Stalkerzy wykorzystują nowe media do dręczenia i zastraszania swoich ofiar, za pomocą wiadomości tekstowych, generują obraźliwe maile, szkalują na portalach społecznościowych, forach internetowych, wyśmiewają na czatach. Nowe technologie sprzyjają stalkerom, dają im nowe narzędzia do dręczenia i prześladowania swoich ofiar, sami zaś pokrzywdzeni dostarczają swoim prześladowcom poprzez portale społecznościowe mnóstwo informacji o sobie.

Cyberstalking dotyka głównie ludzi młodych i wrażliwych, może doprowadzić do zaburzeń w normalnym funkcjonowaniu jednostki, implikować wycofanie się z życia towarzyskiego, unikania kontaktów z rówieśnikami i innymi ludźmi, wywołać depresję, prowadzić do samookaleczenia, a nawet prób samobójczych.

Jednym z największych zagrożeń cywilizacyjnych XXI wieku jest **infoholizm**. Pojęcie to oznacza nadużywanie komputera, telefonu komórkowego czy Internetu. Zjawisko infoholizmu nie jest już niczym nowym ani zaskakującym. W wyniku tego uzależnienia mogą zostać zniszczone relacje z bliskimi, obniżone oceny szkolne. Gry online, zakupy przez Internet, korzystanie z portali społecznościowych, czat, maraton surfowania po stronach internetowych – wszystko to składa się na uzależnienie od Internetu.

Niebezpieczeństwo w sieci przyjmuje różne postaci. Najmłodszy nie muszą szukać „złych stron”, aby przypadkowo na nie trafić. Należy zdawać sobie sprawę, że niebezpieczeństwo w Internecie może dotyczyć każdego.

Bibliografia

KONASZEWSKI Karol, PRYMAK Karol. Cyberprzemoc jako zachowanie problemowe pokolenia Y. *Problemy Opiekuńczo Wychowawcze* 2016, nr 10, s. 31-39.

KOZAK Stanisław. *Patologia cyfrowego dzieciństwa i młodości : przyczyny, skutki, zapobieganie w rodzinach i w szkołach*. Warszawa : Difin, 2014. ISBN 978-83-7930-463-9.

KOZAK Stanisław. *Patologie komunikowania w Internecie : zagrożenia i skutki dla dzieci i młodzieży*. Warszawa : Difin, 2011. ISBN 978-83-7641-388-4.

Bezpieczne korzystanie z mediów społecznościowych

Zagadnienia bezpieczeństwa w Internecie i odpowiedzialnego korzystania z mediów społecznych są jednymi z podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2017/2018. Obserwując współczesnych uczniów temat jest niezwykle istotny i potrzebny. Zadaniem nauczycieli, zadaniem tak naprawdę każdego dorosłego, jest przekazaniem młodym użytkownikom Internetu zasad bezpiecznego korzystania z różnego rodzaju mediów.

Czym są media społecznościowe, media społeczne?

<http://www.sferamenedzera.pl/internet/media-spoecznościowe-czyli-jednosc-w-roznorozności/>

Media społecznościowe (ang. *social media*) to nazwa odnosząca się do ogólnie pojętego korzystania z mobilnych i internetowych technologii w komunikacji między ludźmi. Najogólniej mówiąc, serwis społecznościowy to rodzaj dynamicznego serwisu internetowego, który umożliwia dzielenie się różnego rodzaju treściami pomiędzy osobami, które łączą określone więzi⁵.

⁵ E. Rozkosz, *Facebook – serwisy społecznościowe okiem praktyka*. „Poradnik Bibliotekarza” 2011, nr 9, s. 35

WARTO WIEDZIEĆ

W serwisach społecznościowych użytkownik tworzy swój własny profil, który można modyfikować. Informacje dostępne i zawarte na naszym profilu możemy zmieniać, możemy wybierać osoby, które oglądają nasze zdjęcia i je komentują.

Komunikacja między ludźmi, która odbywa się przy pomocy Internetu, to nie jest coś nowego. Już w 1995 roku pierwsze strony internetowe stwarzały możliwość utrzymywania kontaktu z byłymi znajomymi z klasy albo z rodziny. Rozwój technologiczny spowodował, iż od tamtej pory wiele się zmieniło. Obecne narzędzia pozwalają na przekazywanie grafiki, filmów, muzyki, na organizowanie wideokonferencji. W czasach współczesnych każda dziedzina naszego życia jest uzależniona od Internetu. Kupujemy, robimy przelewy, uczymy się, umawiamy, pracujemy, plotkujemy czyli żyjemy on-line. Szybkość rozpowszechniania informacji w Internecie jest bardzo duża. Sergio Kuruliszwili Internet określa mianem medium demokratycznego. Posiada ono ogromną siłę oddziaływania, jest dostępne dla wszystkich. Tworzyć i publikować on-line mogą niemal wszyscy: dorośli, dzieci, kobiety, mężczyźni, bogaci, biedni, przedstawiciele różnych grup zawodowych. Te cechy powodują, iż informacja rozpowszechniana przez Internet może przynosić zarówno korzyści jak i zagrożenia⁶. Przede wszystkim niezwykle istotne jest to, iż za niewinną łatwością przepływu informacji kryje się pręźnie działający rynek przestępczy.

Większość z nas, obsesyjnie korzysta z portali społecznościowych. Również nasi wychowankowie są tam obecni przez 24 godziny. Media społecznościowe są nieodłączną częścią ich życia. Media społecznościowe mogą przybierać różne formy m.in. blogów, sieci biznesowych, forów dyskusyjnych, mikroblogów, portali umożliwiających udostępnianie zdjęć, filmów oraz portali społecznościowych. Trudno sobie wyobrazić dzisiejszy świat bez komputerów, telefonów komórkowych, Internetu. Wszystkie te narzędzia są również nieodłącznym elementem życia współczesnego nauczyciela.

Czy ta obecność w równoległej, wirtualnej rzeczywistości jest bezpieczna? Większość z nas dorosłych uważa, iż dostęp do mediów społecznościowych powinien być ograniczony albo w ogóle zakazany. Ale czy zależy nam na tym, aby młodzież „zeszła do podziemia”? Na

6 S. Kuruliszwili, *Internet – wielość narzędzi, bogactwo danych, siła przekazu. Szanse i zagrożenia*. [W]: M. Tanaś, S. Galanciak (red.), *Cyberprzestrzeń. Człowiek. Edukacja. Cyfrowa przestrzeń kształcenia*. Kraków: Impuls, 2005, s. 156-157

WARTO WIEDZIEĆ

pewno nie. Istotne jest zatem, aby zrozumieć i poznać media społecznościowe a młodym użytkownikom przekazać zasady bezpiecznego z nich korzystania⁷.

Zasady bezpiecznego korzystania z mediów społecznych oraz zasady savoir-vivre zostały określone w Netykiece. Netykieta to swoiste zestawienie norm obowiązujących w Internecie. Ten rodzaj etykiety obowiązuje wszystkich użytkowników sieci globalnej. Wynikają one z ogólnie przyjętych zasad przyzwoitości lub są odbiciem niemożliwych do ujęcia w standardy ograniczeń technicznych wynikających z natury danej usługi Internetu⁸.

Mariusz Jędrzejko i Agnieszka Taper netykieta nazywają zbiór ustaleń, które określają jak poruszać się w świecie Internetu i komunikacji między jego użytkownikami. Według nich cały system netykiety opiera się na następujących założeniach:

- Myśl – przemyśl swoje działania online – czy na pewno postępujesz właściwie?
- Nie szkodź – nie działaj na czyjąś szkodę.
- Nie nadużywaj – możliwości, jakie daje Ci Internet⁹.

Paweł Wójciak zwraca uwagę na kilka elementarnych zasad zawartych w Netykiece, które dotyczą przede wszystkim bezpieczeństwa w sieci. I tak według niego te najważniejsze to:

- **Zakaz pisania wulgaryzmów** – odnosi się do ogólnie przyjętych kanonów zachowania się. Należy mieć świadomość, iż zawsze można wyrazić myśli, niekoniecznie w sposób wulgarny.
- **Zakaz spamowania** - przesyłanie niechcianych linków do stron, reklam lub wiadomości do innych, to przykład bezsensownego transferu danych. Przy okazji wysyłania pojawia się groźba wysłania plików zagrażających bezpieczeństwu naszego sprzętu.

7 D. Janczak, *Media społecznościowe kluczem do młodzieży* „Dyrektor Szkoły” 2016 nr 6, s. 52

8 P. Wójciak, *Bezpieczne media społecznościowe – prawda czy fałsz?* „Hejnał Oświatowy” 2017, nr 8-9, s. 18

9 M. Jędrzejko, A. Taper, *Dzieci a multimedia*, Warszawa-Dąbrowa Górnicza: Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR, 2012, s. 124

WARTO WIEDZIEĆ

- **Zakaz prowokowania kłótni i atakowania adwersarzy.** Kulturalne osoby wymieniają argumenty i nie oceniają innych.
- **Zakaz trollowania**, czyli wpływania na użytkowników sieci w celu wyśmiania lub obrażania innych.
- **Zasady ograniczenia zasobów, które w niekoniecznie jasnym świetle przedstawiają naszą osobę.**
- **Nie informowanie innych o tym, że jesteśmy poza miejscem zamieszkania.** Zdjęciami z wakacji możemy pochwalić się po powrocie. W czasie naszego wypoczynku, nasz dom może stać się łatwym łupem dla złodzieja.
- **Nie przekazujemy swoich danych osobowych komuś, kogo nie znamy.**
- **Hasła i loginy zapamiętujemy i nie zapisujemy ich w pamięci urządzeń elektronicznych, z których korzystamy.**
- **Nie udostępniamy nikomu swoich haseł i loginów, usuwamy historię przeglądanych stron i wszystkich danych, jakie zostały zapisane w pamięci przeglądarki internetowej.**
- **Pamiętamy, iż w Internecie nie jesteśmy anonimowi!!!¹⁰.**

http://krosnosp3.republika.pl/bezpieczny_internet.htm

WARTO WIEDZIEĆ

Mariusz Jędrzejko i Agnieszka Taper do powyższych głównych zasad Netykiety dodali szczegółowe ustalenia, które dotyczą poszczególnych przestrzeni internetowych. Netykieta w sieci – fora internetowe i komunikatory – obejmuje następujące zasady:

1. nie używaj wielkich liter – wielkie litery w Internecie oznaczają krzyk;
2. zapoznaj się z FAQ_(z ang. *Frequently Asked Questions*, czyli najczęściej zadawane pytania) – zbiór najczęściej zadawanych pytań razem z odpowiedziami;
3. nie rozsyłaj „łańcuszków szczęścia”;
4. nie używaj emotikonów w nadmiarze;
5. nie nagabuj osób, które sobie tego nie życzą (można zostać zablokowanym);
6. zanim napiszesz coś na forum – sprawdź czy już wcześniej ktoś tego nie napisał;
7. pisz rzeczowo i konkretnie – tak, by każdy Cię zrozumiał;
8. na forach zakładając tematy, nadawaj im tytuły sugerujące zawartość;
9. nie flooduj (z ang. *flood* – powódź) – nie wpisuj informacji o identycznej treści jedna po drugiej;
10. nie bądź trollem.

Według ww. autorów Netykieta w e-mailach obejmuje następujące zasady:

1. nie spamuj – nie wysyłaj reklam i niechcianych informacji;
2. nie rozsyłaj ”łańcuszków szczęścia” – szczególnie do osób, z którymi łączy cię kontakt zawodowy;
3. sprawdzaj swój komputer, czy nie ma w nim wirusów – rozsyłając pocztę możesz komuś wysłać wirusa;
4. pamiętaj, by e-mailom nadawać tytuł, który będzie odzwierciedlał zawartość korespondencji¹¹.

Przyczyną zaburzeń pojawiających się w wyniku korzystania z nowych multimediiów jest brak czytelnych zasad korzystania z tych urządzeń. Na stronie internetowej <http://www.dzieckowsieci.pl/> zaprezentowano bardzo ciekawy i coraz popularniejszy pomysł

11 M. Jędrzejko M., A. Taper, dz. cyt. s. 125

WARTO WIEDZIEĆ

na podpisanie „Kontraktu komputerowego”. Zasady wymienione w takim dokumencie zostały wspólnie ustalone przez dziecko i rodziców. Dziecko oraz jego rodzice poprzez podpisanie kontraktu zobowiązują się do ich przestrzegania.

Podsumowując rozważania na temat bezpiecznego korzystania z mediów społecznościowych należy pamiętać, iż zasoby internetowe są dla wszystkich, ale korzystajmy z nich z rozwagą i pamiętajmy, iż w sieci nic nie ginie i nie znika bezpowrotnie. Jeśli choć raz umieścimy coś w sieci, to ono tam zostanie, nawet jeśli administrator usunie nasze dane. **Jesteśmy bezpieczni tak, jak bezpieczne są informacje o nas.**

Bibliografia

JANCZAK Dorota. Media społecznościowe kluczem do miłości. Dyrektor Szkoły 2016, nr 6, s. 52-55.

JĘDRZEJKO Mariusz, TAPER Agnieszka. Dzieci a multimedia, Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR: Warszawa-Dąbrowa Górnicza, 2012. ISBN 978-83-7545-370-6, ISBN 978-83-6297-15-5.

KALUBA-KORCZAK Anna. Dziecko w Internecie. Zagrożenia. Wychowanie w Przedszkolu 2017, nr. 5, s. 4-7.

KONDRACKA Marta. Wirtualne relacje dziecko – media elektroniczne. Zagrożenia. Życie Szkoły 2010, nr. 1, s. 5-11.

ROZKOSZ Ewa. Facebook – serwisy społecznościowe okiem praktyka. Poradnik Bibliotekarza 2011, nr. 9, s. 35-38.

WÓJCIAK Paweł. Bezpieczne media społecznościowe – prawda czy fałsz? Hejnał Oświatowy 2017, nr 8-9, s. 17-18.

Mirosława Ostrowska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Edukacja włączająca jako kierunek polityki oświatowej w roku szkolnym 2017/2018

<http://www.eostroleka.pl/niezwykla-lekcja-muzyki-dla-dzieci-niepelnospawnych-w-panstwowej-szkole-muzycznej.art34082.html>

Edukacja włączająca stała się jednym z priorytetów w polityce oświatowej państwa w roku szkolnym 2017/2018. Każda ze szkół może to wyzwanie podjąć, wystarczy zmienić myślenie uczniów, rodziców, nauczycieli oraz odpowiednich władz, co do konieczności i trafności tej metody. Podejmując to wyzwanie należy uświadomić wszystkim zainteresowanym, jakie korzyści płyną z wprowadzenia edukacji włączającej do ich placówki. Wymienić tu należy:

- szkoła podnosi jakość i ilość usług edukacyjnych świadczonych wobec wszystkich uczniów,
- zmieniają się postawy uczniów przebywających na co dzień z niepełnosprawnymi koleżankami i kolegami,

WARTO WIEDZIEĆ

- stała obecność w szkole sprzyja usamodzielnieniu i ułatwia start w dorosłe życie dziecku z niepełnosprawnością,
- zmniejszają się koszty społeczne (mniejsza ilość uczniów w szkołach specjalnych).

Edukacja włączająca dotyczy dzieci niepełnosprawnych uczących się efektywnie w szkołach masowych, z naciskiem położonym na jakość nauczania. Uznaje ona, że dzieci są różne oraz że szkoła i system edukacji wymagają zmian, aby sprostać indywidualnym potrzebom wszystkich uczniów – zarówno zdrowych, jak i ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Kluczowym czynnikiem jest elastyczność – uznanie, że dzieci uczą się w różnym tempie oraz to, że nauczyciele potrzebują specjalnych umiejętności, aby wesprzeć uczniów w elastyczny sposób w procesie uczenia.

Wprowadzenie edukacji włączającej do szkół staje się nieuniknione, ponieważ rodzice dostali zgodnie z przepisami moc decyzyjną, co do wyboru miejsca kształcenia swojego dziecka. To od działania lokalnej szkoły zależy czy rodzice dziecka niepełnosprawnego zdobędą się na odwagę, aby ich dziecko rozpoczęło naukę w tejże szkole. Ten kto wybierze masową szkołę najbliższą swojego otoczenia może również liczyć na zwiększoną subwencję oświatową zgodnie z orzeczeniem dziecka.

Jednym z bardzo ważnych problemów na drodze do realizacji edukacji włączającej jest przygotowanie merytoryczne nauczycieli. Nauczyciele i wychowawcy będą podejmować działania na rzecz podniesienia efektywności kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Na liście umiejętności nauczyciela, niezbędnych do pracy w warunkach edukacji włączającej powinny znaleźć się :

- umiejętność rozwiązywania problemów oraz oszacowania, jakich umiejętności potrzebuje uczeń (a nie polegania jedynie na standardowym programie nauczania),
- umiejętność wykorzystania indywidualnych zainteresowań dzieci oraz ich wewnętrznej motywacji do rozwijania potrzebnych umiejętności,
- umiejętność wyznaczania wysokich, ale alternatywnych oczekiwań odpowiednich dla uczniów,
- umiejętność stawiania odpowiednich oczekiwań każdemu uczniowi, bez względu na możliwości – ta umiejętność nauczyciela pozwoli wszystkim uczniom zaangażować się w życie klasy i szkoły,

WARTO WIEDZIEĆ

- umiejętność określenia, jak dostosować zadania do możliwości uczniów, jak zróżnicować poziom ćwiczeń w klasie, aby wszyscy uczniowie brali w nich udział,
- umiejętność nauczenia się doceniania wszelkiego rodzaju umiejętności, jakie uczniowie wnoszą do klasy, nie tylko umiejętności naukowych,
- umiejętność zapewnienia sukcesów wszystkim uczniom każdego dnia.

To, jak aktywnie wspieramy dziecko z niepełnosprawnością w adaptacji przedszkolnej i szkolnej zależy od nauczycieli, od ich wiedzy, umiejętności i zaangażowania. Przebywanie dziecka z niepełnosprawnością z rówieśnikami daje możliwość odpowiednich wzorców zachowań, uczy komunikacji oraz dawania i brania od innych, zwiększa świadomość, że każdy jest inny. Propagowanie idei edukacji włączającej wspiera rozwój każdego dziecka z niepełnosprawnością.

Bibliografia

TARWACKI Marek. Edukacja włączająca – przyszłość polskiej edukacji. Warszawa : Ośrodek Rozwoju Edukacji. <https://www.ore.edu.pl/uczen-ze-specjalnymi-potrzebami-edukacyjnymi/4353-edukacja-wlaczajaca>, dostęp 29.11.2017 r.

ZACHARUK Tamara. Edukacja włączająca szansą dla wszystkich uczniów. Meritum 2011, nr 1, s. 2-7.

Bezpieczeństwo w Internecie

Wydawnictwa zwarte

1. Aftab, Parry : Internet a dzieci : uzależnienia i inne niebezpieczeństwa. Warszawa : Prószyński i S-ka, 2003.
2. Andrzejewska, Anna : (Nie) bezpieczny komputer : od euforii do uzależnień. Warszawa : Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, 2009.
3. Augustynek, Andrzej : Uzależnienia komputerowe : diagnoza, rozpowszechnienie, terapia. Warszawa : Difin, 2010.
4. Całe życie w Sieci / red. Barbara Szmigielska. Kraków : Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2008.
5. Chocholska Paulina, Osipczuk Małgorzata : Uzależnienie od komputera i internetu u dzieci i młodzieży. Warszawa : Hachette Polska, 2009.
6. Christakis, Nicholas A., Fowler, James H. : W sieci. Sopot : Smak Słowa, 2011.
7. Cyberświat – możliwości i zagrożenia / red. nauk. Józef Bednarek, Anna Andrzejewska. Warszawa : Żak, 2009.
8. Hofmokl Justyna : Internet jako nowe dobro wspólne. Warszawa : Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, 2009.
9. Huber, Florian : Rodzice offline? : jak nawiązywać kontakt ze skomputeryzowanym dzieckiem. Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2003.
10. Internet : między edukacją, bezpieczeństwem a zdrowiem : praca zbiorowa / pod red. Mirosława Kowalskiego. Tychy : Maternus Media, 2008.
11. Internet a psychologia : możliwości i zagrożenia / red. nauk. Władysław Jacek Paluchowski. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009.
12. Korusiewicz, Agnieszka : Zagrożenia w sieci Internet. Warszawa : Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej, 2007.
13. Lenardon, John : Zagrożenia w Internecie : chroń swoje dziecko : niezbędny poradnik dla odpowiedzialnych rodziców. Gliwice : Wydawnictwo Helion, 2007.

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

14. Majchrzak, Paweł, Ogińska-Bulik, Nina : Uzależnienie od internetu. Łódź : Wydawnictwo Akademii Humanistyczno -Ekonomicznej, 2010.
15. Pyżalski Jacek : Agresja elektroniczna i cyberbullying jako nowe ryzykowne zachowania młodzieży. Kraków : Impuls, 2012.
16. Różycka, Martyna : Strony internetowe dla dzieci i młodzieży. Warszawa : Wydawnictwo Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej, 2006.
17. Społeczna przestrzeń internetu / pod red. Dominika Batorskiego, Mirosławy Morody, Andrzeja Nowaka. Warszawa : Academica Wydawnictwo Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej, 2006.
18. Young, Kimberly : Uwolnić się z sieci : uzależnienie od Internetu. Katowice : Księgarnia św. Jacka, 2009.
19. Wallace, Patricia : Psychologia Internetu. Poznań : Dom Wydawniczy Rebis, 2005.

Wydawnictwa ciągłe

1. Barlińska, Julia : Cyberprzestrzeń : nowa arena przemocy rówieśniczej? // Kwartalnik Pedagogiczny. – 2009, nr 4, s. 53-66.
2. Błada, Ewa : Negatywny wpływ komputerów na życie ludzkie // Lider. – 2005, nr 1, s. 18-19.
3. Bogacz, Jaromir : Ciemna strona Internetu // Meritum.- 2010, nr 2, s. 12-15.
4. Borowiecka, Agnieszka : Kim jestem czyli Tożsamość w sieci // Meritum. - 2010, nr 2, s. 39-41.
5. Borowiecka, Agnieszka : Uczymy dzieci, jak być bezpiecznym w Internecie // Meritum. – 2010, nr 2, s. 26-33.
6. Boryczka, Bożena : Czy dzieci i młodzież są bezpieczne w sieci? : przegląd najnowszych zmian // Biblioteka w Szkole. – 2013, nr 5, dod. s. 3-5.
7. Brzozowska, Dorota, Zdrodowska, Katarzyna : Ne wywołuj wilka z netu // Biblioteka w Szkole. – 2013, nr 1, s. 24-25.
8. Dobrołowicz, Justyna : Jak zapobiegać zagrożeniom płynącym z sieci // Nauczanie Początkowe. – 2008/2009, nr 1, s. 15-20.
9. Grabowska Agata : Czy Internet jest bezpieczny dla dziecka? // Problemy Opiekuńczo Wychowawcze. – 2010, nr 1, s. 38-43 .

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

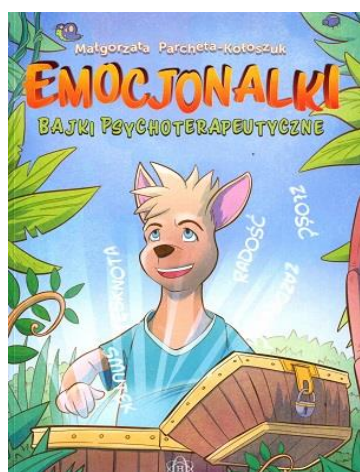
10. Kaliszewska-Czeremska, Katarzyna : Dzieci i młodzież w sieci // Remedium. – 2012, nr 7/8, s. 6-7.
11. Konol, Kamila : Agresja elektroniczna - nowe wyzwania // Remedium. – 2010, nr 2, s. 30-31.
12. Łupisz, Zenon : Zagrożenia płynące z Internetu // Edukacja i Dialog. – 2013, nr ½, s. 52-53.
13. Mysior, Radosław : Grooming – uwodzenie dzieci w Internecie // Remedium. – 2012, nr 9, s. 4-5.
14. Nowaczyk, Beata : Uzależnieni od cyberprzestrzeni // Wszystko dla Szkoły. – 2009, nr 11, s. 7-9.
15. Nowak, Małgorzata : Stop cyberprzemocy! // Meritum. – 2010, nr 2, s. 42-45.
16. Prajzner, Ewa : Zagrożenia i korzyści płynące z Internetu // Wychowanie Techniczne w Szkole. – 2004, nr 3, s. 9-10.
17. Rostkowska, Małgorzata : Dziecko w sieci, a gdzie rodzice? // Meritum. – 2011, nr 2, s. 62-64.
18. Rostkowska, Małgorzata : Zagrożenia generowane przez nowe technologie // Meritum. – 2008, nr 1, s. 69-73.
19. Różewicz, Grażyna : Dzieci sieci – specyfika pokolenia // Problemy Opiekuńczo Wychowawcze. – 2011, nr 1, s. 12-24.
20. Smoter, Barbara : Bezpiecznie(j) w sieci? // Remedium. – 2012, nr 9, s. 1-3.
21. Supronowicz, Iwona : Dziecko w bezpiecznej Sieci, a nie w matni // Biblioteka w Szkole. – 2007, nr 5, s. 2-5.
22. Szpunar, Magdalena : Flaming i troiling jako formy agresji werbalnej w Internecie // Kwartalnik Pedagogiczny. – 2009, nr 4, s. 67-80.
23. Taboń, Sebastian : Niebezpieczny Internet // Życie Szkoły. – 2004, nr 8, s. 15-17.

WARTO PRZECZYTAĆ

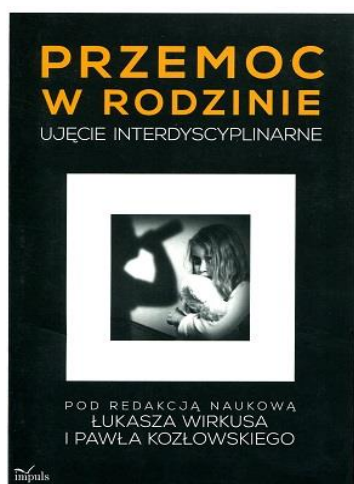
Bożena Lewandowska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Depresja u dzieci i młodzieży : poradnik dla rodziców / Sylwia Walerych. Warszawa : Wydawnictwo Wiedza i Praktyka, 2017.

Emocjonalki : bajki psychoterapeutyczne / Małgorzata Parcheta-Kołoszuk. Gdańsk : Wydawnictwo Harmonia, 2017.

Przemoc w rodzinie : ujęcie interdyscyplinarne / pod redakcją naukową Łukasza Wirkusa i Pawła Kozłowskiego. Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2017.

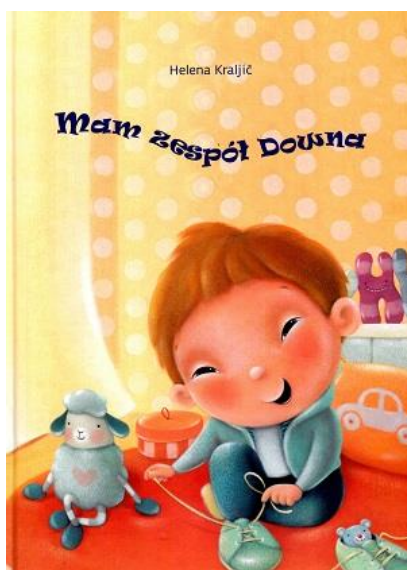
WARTO PRZECZYTAĆ

Metoda Montessori w domu : 80 zabaw edukacyjnych /
Delphine Gilles Cotte. Warszawa : Wydawnictwo RM, 2017

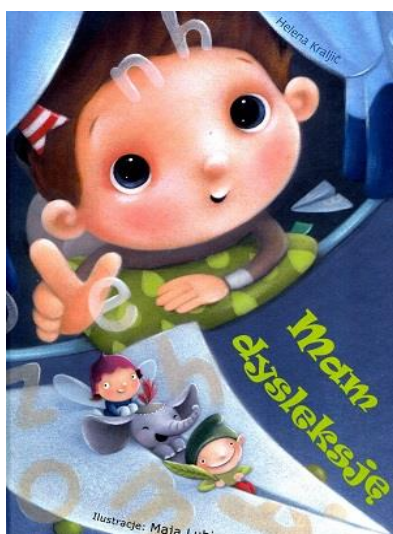

Zabawy językowe, które ćwiczą mowę : ćwicz z dzieckiem i
słuchaj jak mówi / Elżbieta i Witold Szwałkowski.
Warszawa : Wilga - Grupa Wydawnicza Foksał, [2017].

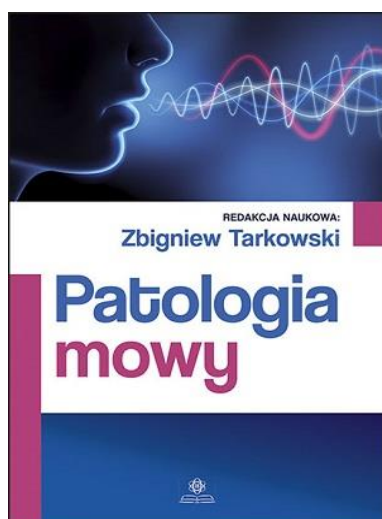

Mam zespół Downa / Helena Kraljić. [Katowice] :
Wydawnictwo Piętka, [2017].

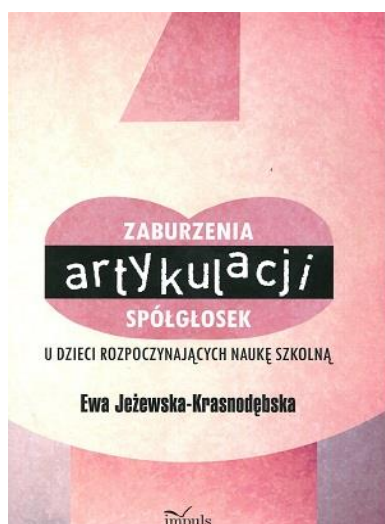
WARTO PRZECZYTAĆ

Mam dysleksję / Helena Kraljič. [Katowice] : Wydawnictwo Piętka, [2017].

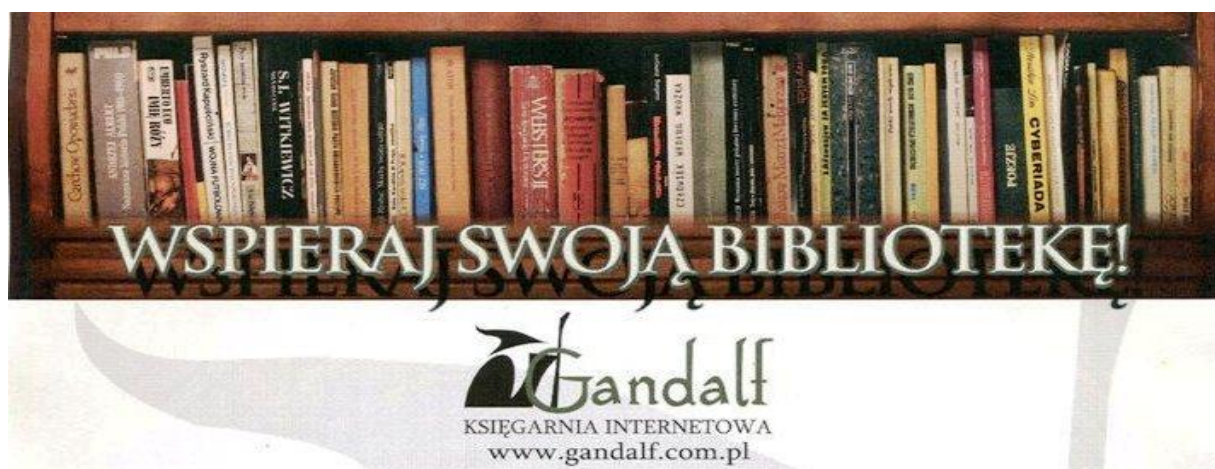

Patologia mowy / redakcja naukowa Zbigniew Tarkowski.
Gdańsk : Harmonia Universalis - Grupa Wydawnicza
Harmonia, 2017.

Zaburzenia artykulacji spółgłosek u dzieci rozpoczynających
naukę szkolną / Ewa Jeżewska-Krasnodębska. Kraków :
Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2017.

WSPIERAJ SWOJĄ BIBLIOTEKĘ

Bibliotekarzy zachęcamy do przyłączenia się do akcji a czytelników i sympatyków naszej biblioteki informujemy, że **każdy może wspomóc naszą bibliotekę i przez to mieć wpływ na atrakcyjność księgozbioru**. Wszystkim robiącym zakupy książek w księgarniach internetowych polecamy księgarnię Gandalf, która w rankingu sklepów internetowych tygodnika „Wprost” i portalu Money.pl jest wśród liderów nieprzerwanie od kilku lat.

Nasz kod to: **jasny**

WEJDŹ NA WWW.GANDALF.COM.PL,
ZRÓB ZAKUPY, PODAJ W ODPOWIEDNIM POLU TEN KOD

jasny

ZAPEŁNIJ REGAŁY NOWYMI KSIĄŻKAMI, PRZEKAZUJĄC
SWOJE PUNKTY BIBLIOTECE.
KAŻDE ZREALIZOWANE ZAMÓWIENIE TO PUNKTY DLA
TWOJEJ BIBLIOTEKI, KTÓRE WYMIENI NA KSIĄŻKI.

NIE ZWLEKAJ. WEJDŹ NA WWW.GANDALF.COM.PL.
WESPRZYJ SWOJĄ BIBLIOTEKĘ JUŻ DZIŚ.
KAŻDA ZŁOTÓWKA MA ZNACZENIE!

KSIĘGARNIA INTERNETOWA GANDALF TO SZEROKI WYBÓR PODRĘCZNIKÓW,
POMOCY NAUKOWYCH, SŁOWNIKÓW, BELETRYSTYKI, KSIĄŻEK AUDIO ORAZ
MULTIMEDIÓW. KAŻDY ZNAJDZIE COŚ DLA SIEBIE.
ODWIEDŹ NASZĄ STRONĘ I PRZEKONAJ SIĘ SAM.

NOTY O AUTORACH

Monika Biedrzycka-Gładka – absolwentka Wydziału Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych w Warszawie oraz Wydziału Psychologii Społecznej SWPS w Warszawie. Pracuje jako koordynator ds. instruktażu dla bibliotekarzy w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie a także psycholog w Społecznej Szkole Podstawowej STO w Ciechanowie. Lubi ambitną prozę i pamiętniki.

Grażyna Brzezińska – dyrektor Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie. Absolwentka Wydziału Bibliotekoznawstwa Informacji Naukowej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, studiów podyplomowych z zakresu zarządzania oświatą i marketingu oraz studiów podyplomowych z zakresu bibliotek naukowych.

Anna Grudziecka - mgr oligofrenopedagogiki, nauczyciel-wychowawca Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Mławie.

Agnieszka Kołodziejka – pracownik Działu Informacyjno-Bibliograficznego Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie od 2006 roku. Absolwentka Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Bożena Lewandowska – nauczyciel bibliotekarz, pracownik Wydziału Gromadzenia i Opracowania Zbiorów w Bibliotece Pedagogicznej Ciechanowie. Autorka i prowadząca kursy na platformie zdalnego nauczania Moodle.

Anna Mieszkowska – nauczyciel bibliotekarz, pracownik Wydziału Udostępniania Zbiorów Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie. Absolwentka Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Magister filologii polskiej, specjalność informacja naukowa i bibliologia. Nauczyciel mianowany.

Jolanta Nagiel – nauczyciel-bibliotekarz, pracownik Wydziału Udostępniania Zbiorów w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie. Moderator Dyskusyjnego Klubu Książki w BP w Ciechanowie.

Mirosława Ostrowska – pracownik Wydziału Gromadzenia i Opracowania Zbiorów w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie, bibliotekarz systemowy.